رویکرد

بورل: گزینه‌ای بهتر از برجام نداریم

مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا با اعلام اینکه در شرایط کنونی برجام در وضعیت دشواری قرار دارد، در عین حال مدعی شد که گزینه بهتری وجود ندارد تا بتوان اطمینان حاصل کرد که ایران سلاح هسته‌ای تولید نخواهد کرد.

طرف‌های اروپایی توافق هسته‌ای با ایران (برجام) در ادامه سیاست پیروی از امریکا در تحت فشار قرار دادن ایران، در شرایطی روز یک‌شنبه بار دیگر تحریم‌هایی را علیه تهران اعمال کردند و این بار مسائل حقوق بشری را ابزار کار خود قرار دادند که جوزف بورل که پیش‌تر هم همراستا با همین سیاست، همراهی کرده بود، باز هم گفت که در شرایط کنونی برجام در وضعیت دشواری قرار دارد اما گزینه بهتر وجود ندارد. مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا دوشنبه شب در پایان نشست شورای وزرای امور خارجه کشورهای اروپایی، در جمع خبرنگاران بدون اشاره به خروج یکجانبه امریکا از برجام، گفت گفت: «من امروز وزرا را در جریان آخرین وضعیت توافق هسته‌ای قرار دادم. در شرایط کنونی برجام در وضعیت دشواری قرار دارد اما به نظرم گزینه بهتری نداریم که اطمینان حاصل کنیم ایران سلاح هسته‌ای تولید نخواهد کرد.» این مقام اتحادیه اروپا افزود که از نظر او تحریم‌های مرتبط با مسائل حقوق بشری و مشارکت ادعایی ایران در جنگ اوکراین باید از مسئله توافق هسته‌ای تفکیک شود.

بورل با بیان اینکه مذاکرات وین در وضعیت بن‌بست قرار دارد و اقدامات هسته‌ای ایران مایه نگرانی اروپاست، افزود: باید تا حد امکان به تعاملات ادامه دهیم و تلاش کنیم که توافق احیا شود. مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا گفت که در پی مذاکرات و رایزنی‌های صورت گرفته در جلسه یادشده، وزرای امور خارجه اتحادیه اروپا بر حمایت از اجرای مؤثر برجام تأکید کردند. وی درباره دورنمای توافق برای از سرگیری اجرای برجام هم اظهار داشت که تحریم‌های اتحادیه اروپا مطمئناً فضای مناسبی را برای پیشرفت در روابط بین اتحادیه اروپا و ایران ایجاد نمی‌کند اما توافق هسته‌ای ارتباطی به روابط اتحادیه اروپا و ایران ندارد، موضوع فراتر این است و بسیاری از کشورهای دیگر نیز درگیر هستند.

اتحادیه اروپا روز دوشنبه علاوه بر تحریم ۲۰ فرد و یک نهاد ایرانی به دلیل اغتشاشات اخیر چهار فرد و چهار نهاد دیگر را هم با ادعای ارسال پهپاد از روسیه در فهرست تحریم‌ها قرار داد. اتحادیه اروپا مدعی شده هشت فرد و نهاد تحریم‌شده در فرایند تحقیقات، طراحی و ساخت قطعات پهپادهای ایرانی نقش داشته‌اند.

چالش

داعش مسئولیت حمله به هتل کابل را برعهده گرفت

داعش مسئولیت حمله روز دوشنبه به یک هتل در کابل را که سه کشته و ۱۸ زخمی برجای گذاشت، برعهده گرفت.

به گزارش رویترز، گروه تروریستی داعش در بیانیه‌ای که در صفحه تلگرام خود منتشر کرد، اعلام کرد، دو نفر از عناصر این گروه دو کیف بمب‌گذاری شده را منفجر کردند؛ کیف اول محل اقامت چینی‌ها و کیف دوم سالن انتظار در طبقه اول را مورد هدف قرار داد. در این بیانیه همچنین آمده است: یکی از مهاجمان بعد از آن در طبقه دوم کمین و شروع به پرتاب بمب‌های دستی به سوی اعضای طالبان کرد که قصد بالا رفتن از طبقه اول را داشتند. در حالی که نفر دوم درهای واحدها را با بمب‌های چسبی منفجر و به مهمانان چینی تیراندازی می‌کرد. سخنگوی دولت طالبان در افغانستان پیش‌تر گفته بود نیروهای امنیتی سه مهاجم را در پی تیراندازی در داخل هتل به قتل رساندند. از زمان بازگشت طالبان به قدرت، تعداد قابل توجهی از بازرگانان چینی از افغانستان بازدید می‌کنند. دولت چین با آنکه حکومت طالبان را به رسمیت نشناخته تعامل نزدیکی با آن دارد و سفارت افغانستان در چین را به طالبان سپرده است. داعش از زمان قدرت‌گیری طالبان در افغانستان، دامنه حملات خود را افزایش داده و دهها عملیات تروریستی را در شهرهای مختلف این کشور و عمدتاً در مناطق شیعه‌نشین انجام داده است. از سوی دیگر، مقام‌های افغانستان اعلام کردند، بسته بزرگی حاوی ۴۰ میلیون دلار پول نقد در قالب کمک‌های بشردوستانه توسط طالبان در فرودگاهی در این کشور رونمایی شد. به گزارش شبکه فاکس‌نیوز، این پول به «افغانستان بانک» که بانک مرکزی تحت کنترل طالبان است و مقر آن در کابل قرار دارد، تحویل داده شد. این بانک در توئیتی، تصاویر این بسته بزرگ پول نقد را منتشر کرد. در یکی از تصاویر بسته‌ای پلاستیکی حاوی اسکناس‌های ۱۰۰ دلاری امریکا دیده می‌شود. این دومین بسته‌ای است که در روزهای اخیر وارد افغانستان شده است. مقامات بانکداری افغانستان هنوز نگفته‌اند که این پول از کجا آمده است.

دورنما

آغاز اجرای عملیات عراق برای کنترل مرز با ایران و ترکیه

وزیر کشور عراق در دیدار مقامات نظامی منطقه کردستان این کشور اعلام کرد که پلیس مرزبانی این کشور فرآیند کنترل مرز با ایران و ترکیه را آغاز کرده است.

در پی جلسه روز دوشنبه عبدالامیر الشمری با مقامات بلندپایه اربیل درباره کنترل مرزها با ایران و ترکیه، خبرگزاری رسمی عراق (واع) بامداد دیروز در این خصوص گزارش داد که وزیر کشور عراق به همراه قیس المحمداوی، معاون فرماندهی عملیات مشترک ارتش عراق و تعدادی از افسران عراقی به اربیل رفت و مورد استقبال وزیر داخلی منطقه کردستان عراق قرار گرفت. براساس این گزارش، نشستی میان اعضای هیئت اعزامی دولت مرکزی عراق و هیئت منطقه کردستان برگزار شد که در این نشست وزیر کشور، معاون فرماندهی عملیات مشترک، دستیار معاون وزارت کشور عراق در امور امنیت فدرال، شماری از افسران فرماندهی عملیات مشترک ارتش عراق، فرمانده نیروهای پلیس مرزبانی، مدیر اداره روابط و اطلاع‌رسانی، رئیس ستاد اطلاع‌رسانی امنیتی عراق، فرمانده پلیس مرزبانی منطقه یک و همچنین وزیر داخلی منطقه کردستان، فرمانده پلیس، رئیس ستاد نیروهای پیشمرگه و تعدادی از افسران منطقه کردستان عراق حضور یافتند. وزیر کشور عراق در ادامه بر لزوم کنترل کامل مرزهای این کشور با ایران و ترکیه تأکید و در عین حال بیان کرد که این دو مسئله بسیار ضرورت دارند. الشمری در ادامه بیان کرد که فرماندهی پلیس مرزبانی این کشور تمامی جزئیات را تکمیل کرده و وارد فاز اجرایی شده است. خبرگزاری رسمی عراق اضافه کرد که در این نشست مسائل مهمی به‌ویژه بالا بردن سطح همکاری و هماهنگی میان دو طرف مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

این در حالی است که در ادامه افزایش اختلافات دو حزب اصلی منطقه کردستان عراق یعنی حزب میهنی کردستان و حزب دموکرات بر سر چگونگی مدیریت امور در این منطقه، حزب میهنی کردستان اعلام کرد که در نشست‌های هیئت وزیران در اربیل دیگر حضور نخواهد یافت. سوران جمال طاهر، سخنگوی اتحادیه میهنی کردستان در این باره اعلام کرد: «تا زمان تحقق خواسته‌های‌مان و جدی گرفتن شکایت‌ها و گله‌مندی‌های‌مان از عملکرد دولت اقلیم، در هیچ یک از جلسات هیئت وزیران مشارکت نخواهیم کرد.» غیاث السورچی از رهبران اصلی اتحادیه میهنی کردستان به وبگاه السومریه‌نیوز گفت هیئتی که از کردستان عراق برای مذاکره با دولت مرکزی عراق به بغداد رفته است، صرفاً نمایندگی حزب دموکرات را دارد و هرگز نمی‌تواند به نتایج مثبتی در بغداد بدون حضور نمایندگان اتحادیه میهنی کردستان برسد. او گفت: «به خصوص بعد از تحریم نشست‌های هیئت وزیران و مذاکرات جاری با حزب دموکرات، هیئت حاضر در بغداد نمی‌تواند کاری از پیش ببرد.» غیاث السورچی در ادامه تأکید کرد که دولت اقلیم کردستان قادر به حل مشکلات داخل اقلیم نیست، پس چگونه می‌تواند مسائل و مشکلات میان اربیل با بغداد را حل و فصل کند.

گریز از اسرائیل با جنبش «با هم این سرزمین را ترک کنیم»

چشم‌اندازی که کابینه آتی نتانیاهو به آن دامن خواهد زد، در حال ترسیم شدن است

گزارش یک
حامد خبیری

یک یا دو هفته دیگر، کابینه بنیامین نتانیاهو شکل می‌گیرد؛ ترکیبی از دست‌راستی‌های تندرو که نه تنها جهان خارج، بلکه خود اسرائیلی‌ها هم از آن نگرانند. منابع عبری در هفته‌های اخیر هشدار داده‌اند که ممکن است بزرگ‌ترین مهاجرت معکوس از اسرائیل شکل بگیرد، به خصوص که اخیراً جنبشی جدید به نام «با هم این سرزمین را ترک کنیم» شکل گرفته که برخی فعالان آن یهودیانی هستند که تا الان یهودیان را از مناطق جنگی مثل اوکراین، یمن، افغانستان و سوریه به اسرائیل می‌آورند، ولی حالا همین فعالان می‌خواهند به یهودیان کمک کنند به امریکا برگردند.

بنیامین نتانیاهو با ائتلافی مرکب راست‌های افراطی، به عنوان نخست‌وزیر برگشته است. شاید کابینه او راست‌گراترین دولت تاریخ رژیم صهیونیستی باشد. ایتامار بن گویر یکی از اعضای کابینه اوست، کسی که خواهان اقدامات سختگیرانه‌تر علیه اعراب اسرائیلی و فلسطینی‌ها است و قبلاً به اتهام نژادپرستی علیه عرب‌های اسرائیلی محکوم شده ولی هم او، حالا قرار است به عنوان وزیر امنیت ملی وظیفه نظارت بر پلیس اسرائیل را بر عهده بگیرد. گروه‌های یهودی تندرویی که مدام در بیت‌المقدس به تنش با فلسطینیان دامن می‌زنند، از وزیر شدن بن گویر احساس خوبی دارند. خاخام شیمشون البویم، یک دست‌راستی مذهبی تندرو در بیت‌المقدس می‌گوید: «اسرائیل کشوری است که با جنگ به وجود آمد. هیچ کس از رؤیاهای خود صرفاً به این دلیل که بهایی دارد دست نمی‌کشد.» یاکوف کاتز، سردبیر جروزالم‌پست، بن گویر را «نسخه مدرن و اسرائیلی یک برتری‌طلب سفیدپوست امریکایی و یک فاشیست اروپایی» خوانده است. ظاهراً نتانیاهو بعد از متهم شدنش به فساد، حالا حاضر شده برای فرار از اتهاماتش، روی موج رادیکال‌ترین کابینه رژیم صهیونیستی بنشیند که الان در جامعه یهودی موج می‌زند. حدود ۶۰ درصد از رأی‌دهندگانی که در کنست این دوره رأی داده‌اند، خود را راست‌گرا می‌دانند که ۱۴ درصد بیشتر از ۴۶ درصد سال ۲۰۱۹ است. نکته قابل توجه اینکه، در میان اسرائیلی‌های جوان، حمایت راست‌گرایی افراطی، از ۷۰ درصد هم بیشتر است.

آپارتاید؛ هم «اسماً» و هم «رسماً»

جهان خارج به یک طرف، این روندها حتی در داخل سرزمین‌های اشغالی هم خیلی‌ها را نگران کرده است. از سال ۱۹۶۷، اسرائیلی‌ها با ادعای اینکه کرانه باختری تحت یک رژیم حقوقی غیرسیاسی و نظامی است که به قوانین بین‌المللی احترام می‌گذارد، اشغال غیرقانونی کرانه باختری را انکار می‌کنند، ولی حالا قرار گرفتن «حزب صهیونیست مذهبی» اسموتریچ یهودی افراطی در رأس امور مربوط به کرانه باختری، این ظاهرسازی را هم به باد خواهد داد و به تل‌آویو به عنوان اشغالگر رسمی، هم اسماً و هم رسماً، چهره‌ای آپارتاید خواهد داد. جدای از درگیری فزاینده با فلسطینیان کرانه باختری که در هفته‌های اخیر، بعد از انتفاضه اول بی‌سابقه بوده، وضعیت نگران‌کننده کابینه نتانیاهو، خیلی از صهیونیست‌های داخل سرزمین‌های اشغالی را هم نگران کرده است. صهیونیست‌هایی که زمانی برای مهاجرت یهودیان از کشورهای دیگر به اسرائیل می‌کوشیدند، به تازگی جنبشی به اسم «با هم این سرزمین را ترک کنیم» درست کرده‌اند که هدفش، دور هم جمع کردن و کمک به یهودیانی است که می‌خواهند اسرائیل را ترک کنند. مشکل اصلی این جنبش با وضع فعلی اسرائیل، اعلامیه‌های پشت سر همی است که سیاستمداران مذهبی و افراطی ارتدوکس در مورد مسائل دین و دولت و همچنین گسترش شهرک‌سازی می‌دهند. اعضای این جنبش که در شبکه‌های اجتماعی هم فعال هستند، هر روز پیامی به دهها گروه فعال در شبکه‌های اجتماعی با این متن ارسال می‌کنند: «سلام بچه‌ها، ما تصمیم داریم این گروه را به عنوان واکنشی به آنچه در کشور (اسرائیل) جریان دارد، سازماندهی کنیم: تغییر رژیم‌های قبلی)، تغییر ماهیت کشور به سمت بدتر شدن و صرفاً این واقعیت که زندگی (دیگر) مثل گذشته نیست.» بر اساس گزارش جروزالم پست، هدف جنبش این است که در یک اقدام جمعی هماهنگ در گام اول، ۱۰ هزار نفر، اسرائیل را ترک کنند. سازمان‌دهنده اصلی، شخصی به اسم «یانیو گورلیک» است که طی چند سال گذشته یکی از چهره‌های اصلی اعتراضات علیه بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر است. مردخای کاهانا، تاجر اسرائیلی-امریکایی یکی دیگر از چهره‌های اصلی جنبش است، کسی که خود تا پیش از این، حامی مهاجرت یهودیان از کشورهای مختلف به اسرائیل و جنبش معروف یهودی به اسم «آلیا» است. او به عنوان یک اسرائیلی بزرگ شده بیت‌المقدس و مدافع ایدئولوژی مذهبی-صهیونیستی است: «صهیونیسم در رگ‌های من (مثل خون) در گردش است.» همسر کاهانا، در قالب سازمان‌های یهودی میلیاردها دلار برای اسرائیل جمع‌آوری کرده است.

اگر نابود شد، چه؟!

اما حالا، کاهانا به جنبش «با هم این سرزمین را ترک کنیم» پیوسته و از مهاجرت معکوس یهودیان حمایت می‌کند. او چند روز قبل توئیت کرد: «پس از سال‌ها قاچاق یهودیان از مناطق جنگی در یمن، افغانستان، سوریه و اوکراین به اسرائیل، تصمیم گرفته‌ام به اسرائیلی‌ها کمک کنم تا به امریکا مهاجرت کنند.» او می‌گوید: «اعضای حزب (سازمان) اسرائیلی-امریکایی فکر می‌کنند من کمی افراطی هستم، زیرا به آنها گفتم که زمان آن رسیده که اگر در اسرائیل اوضاع بدتر شود، جایگزینی به جنبش صهیونیستی ارائه دهیم.» او البته می‌گوید که «آرزو نمی‌کنم کشورمان (اسرائیل) ویران شود، اما اگر نابود شود چه؟» کاهانا گفته که شاهد «نفرت بزرگی علیه اسرائیل» است و تأکید می‌کند: «ایرانی‌ها را با موشک‌های دقیق نشانه‌گیری شده به سمت اسرائیل می‌بینم. ۲ هزار سال پیش هم [در زمان تخریب معبد دوم] دقیقاً وضع همین بود.» او در توئیتی نوشته است: «با چنین دولتی در اسرائیل، دولت امریکا باید به هر اسرائیلی که صاحب یک شرکت یا حرفه‌ای در امریکا مانند پزشکان و خلبانان است، اجازه دهد به امریکا مهاجرت کنند.» کاهانا تا الان دهها درخواست از اسرائیلی‌ها یی دریافت کرده که از او خواسته‌اند به مهاجرت کمک‌شان کند «به‌ویژه کسانی که شرکت‌های کوچک فناوری را اداره می‌کنند و علاقه‌مند به انتقال کل شرکت خود به ایالات متحده هستند.» او می‌گوید افراد زیادی هم در واتس‌اپ از او خواسته‌اند زمینه مهاجرت‌شان را به رومانی یا یونان فراهم کند ولی او می‌گوید: «من شخصاً فکر می‌کنم که مهاجرت به ایالات متحده برای آنها بسیار آسان‌تر خواهد بود.» کاهانا با اشاره به تاریخ قوم یهود گفته که این قوم «هیچ گاه نمی‌دانسته که چگونه بر سرزمین خود حکومت کند (در نتیجه معتقد بودند) سرنوشت‌شان این است که در دیاسپورا (خارج) زندگی کنند.» به عقیده او «معبد دوم (یهودیان) به دلیل نفرت از یهودیان ویران شد، نفرتی که حالا در سال ۲۰۲۲ در مورد اسرائیل هم وجود دارد.

بلند شو و کاری بکن!

اکثر صهیونیست‌هایی که دست به کار مهاجرت در قالب جنبش جدید شده‌اند، یهودیان سکولار هستند، کسانی که دیدگاه‌های تندروی افراطی در حال قدرت گرفتن در سرزمین‌های اشغالی آنها را نگران کرده است. کاهانا می‌گوید: «من حتی با یک فرد مذهبی که بخواهد اسرائیل را ترک کند صحبت نکرده‌ام.» یکی از اعضای جنبش جدید، فردی به اسم دیوید، است که چند هفته است به ایتالیا رفته. او چند روز قبل در یک گروه آنلاین مربوط به جنبش «با هم این سرزمین را ترک کنیم» نوشته است: «من تقریباً یک ماه است که در ایتالیا هستم، با یک ماشین و آپارتمان اجاره‌ای که بسیار ارزان‌تر از زندگی در اسرائیل است.» او نوشته است: «همین امروز برخیز و کاری بکن. حتی آنهایی که در میان شما از نظر مالی در جامعه اسرائیل موفق‌تر هستند، بهتر است از خواب بیدار شوید، چون که سقوط شما بسیار دردناک‌تر از کسانی است که موفق نیستند.» اخیراً هم سازمان غیردولتی اسرائیلی موسوم به «لاتیت» در گزارشی گفته که از زمان شیوع کرونا ۱۳۱ هزار خانواده به تعداد خانوارهایی که از مشکلات اقتصادی رنج می‌برند، افزوده شده است. طبق این گزارش، در سال ۲۰۲۲، ۸۳۰ هزار خانوار اسرائیلی (۲۷/۷ درصد) در شرایط نابسامان اقتصادی قرار گرفته‌اند که این میزان در مقایسه با ۶۹۹ هزار (۲۴/۱ درصد) قبل از کرونا ۱۴/۹ درصد افزایش داشته است. در حال حاضر، اسرائیلی‌های کمی با این جنبش آشنا هستند ولی احتمالاً به مرور، شمار بیشتری با آن آشنا خواهند شد، به خصوص که وضعیت برای بخش‌های گسترده‌تری از جامعه صهیونیستی در حال وخیم شدن است. اعضای جنبش، «با هم این سرزمین را ترک کنیم» گروه‌های کوچک‌تری را برای کمک به مهاجرت به ۲۶ کشور از جمله کانادا، رومانی، اوکراین، استرالیا، تایلند، آلمان، یونان، پرتغال، اسپانیا و همچنین ایالات متحده درست کرده‌اند.

گزارش ۲

روسیه: اوکراین با واقعیت جغرافیایی فعلی کنار بیاید

مقامات اوکراینی خروج نیروهای روسی از مناطق اشغال شده را شرط اصلی نشستن پای میز مذاکره اعلام کرده و روی این خواسته خود پافشاری می‌کنند اما روس‌ها گفته‌اند عقب‌نشینی از جبهه‌های جنگ محال است و کی‌یف باید با این واقعیت‌ها کنار بیاید.

جنگ اوکراین در حالی وارد دهمین ماه خود شده است که مقامات روس و اوکراینی به هیچ وجه حاضر نیستند از مواضع خود عقب‌نشینی کنند و دورنمای روشنی از رسیدن به صلح وجود ندارد. در حالی که مقامات کی‌یف خواستار خروج نیروهای روسی از جبهه‌های نبرد هستند تا شاید راه برای صلح در این کشور هموار شود اما روس‌ها نظر متفاوتی دارند. به گزارش خبرگزاری اسپوتنیک، دیمیتری پسکوف روز سه‌شنبه در پاسخ به سخنان ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین که خواسته بود روسیه تا قبل از کریسمس نیروهایش را از اوکراین خارج کند، گفت: این موضوع قابل‌بحث نیست. پسکوف گفت که بدون در نظر گرفتن واقعیت‌های جدید در اوکراین، هیچ پیشرفتی در زمینه انعقاد صلح حاصل نمی‌شود. طرف اوکراینی باید این واقعیت‌هایی را که در تمام این مدت شکل گرفته، در نظر بگیرد. این واقعیت‌هایی است که به دلیل سیاست رهبری اوکراین و رژیم امروز اوکراین طی ۱۵ تا ۲۰ سال گذشته شکل گرفته است. وی افزود: «این واقعیت‌ها می‌گوید که موضوعات جدیدی در روسیه ظاهر شده‌اند و آنها در نتیجه همه‌پرسی که در آنجا برگزار شد ظاهر شدند. بدون در نظر گرفتن این واقعیت‌های جدید، هر نوع پیشرفتی غیرممکن است.» اشاره این مقام روسی به برگزاری همه‌پرسی در چهار استان دونتسک، لوهانسک، خرسون و زاپروژیا بود که دو ماه پیش برگزار شد. مردم این مناطق رأی به الحاق به روسیه دادند و مقامات کرملین هم بارها گفته‌اند که اینها بخشی از تمامیت ارضی روسیه به شمار می‌روند که هر گونه تعدی به آنها در حکم شلیک به مسکو است.

مخالفت روس‌ها با هر گونه عقب‌نشینی از میدان نبرد در حالی است که زلنسکی دوشنبه شب در سخنانی با بیان اینکه اگر روسیه نیروهایش را قبل از جشن‌های کریسمس از اوکراین خارج کند، یک توقف بلندمدت جنگ تضمین می‌شود، گفت: «این زمانی برای مردم عادی است که به صلح فکر کنند نه تهاجم.» رئیس‌جمهور اوکراین استدلال کرد که پاسخ روسیه به این درخواست نشان خواهد داد که روس‌ها دقیقاً چه می‌خواهند؛ صلح یا جنگ. او افزود: «هر آن که جنگ را به ما تحمیل کرده، باید آن را تمام کند». زلنسکی بارها ادعا کرده به شرطی آماده است مذاکرات صلح را از سر بگیرد که روس‌ها از مناطق اشغال شده عقب‌نشینی کنند و حتی شبه‌جزیره کریمه را به اوکراین تحویل دهند. مقامات مسکو نه تنها با این درخواست‌های کی‌یف مخالفت کرده‌اند بلکه دیمیتری مدودف، معاون دبیر شورای امنیت ملی روسیه گفته که تا دو سال آینده کشوری به نام اوکراین در نقشه جهان وجود نخواهد داشت. روسیه با اینکه آمادگی خود را برای ادامه مذاکرات اعلام کرده است اما حاضر نیست از مناطق تصرف شده عقب‌نشینی کند و رسماً دلیل اصلی شروع جنگ هم به خاطر حمایت از روس تبارهای این مناطق بود که از مقامات مسکو درخواست کمک کرده بودند.

نبرد برای «باهموت»

با از بین رفتن کورسوی امید برای رسیدن به صلح در اوکراین در هفته‌های اخیر بار دیگر برخی جبهه‌ها شاهد نبردهای شدیدی است و این بار رقابت بر سر کنترل شهر است. به گفته یک مقام نظامی ارشد امریکا، روسیه عملیات ضدحمله را برای خارج کردن شهر باهموت از کنترل نیروهای اوکراین آغاز کرده و نبرد شدیدی در اطراف آن درگرفته است. به گزارش رویترز، این مقام امریکایی که خواست نامش فاش نشود، اذعان کرد: «روس‌ها در پیشروی زمینی به موفقیت‌های فزاینده‌ای دست پیدا کرده‌اند ولی شهر همچنان تحت کنترل اوکراینی‌ها است». وی با بیان اینکه ارتش اوکراین به اجرای عملیات‌های خود در فصل زمستان هم ادامه خواهد داد، گفت در کرانه شرقی رودخانه دنیپرو هم دهها هزار نیروی روس مستقر شده‌اند. افزایش عملیات روسیه پس از آن انجام می‌شود که اعضای ناتو اعلام کردند کمک‌های تسلیحاتی و مالی به اوکراین را افزایش می‌دهند تا بتواند در مقابل روسیه پیروز شود. روس‌ها بارها هشدار داده‌اند که فروکش کردن عملیات‌ها نشانه ضعف این کشور نیست بلکه مسکو تسلیحاتی در اختیار دارد که می‌تواند برای مدت زمان طولانی جنگ را ادامه دهد. مقامات کرملین ارسال تسلیحات بیشتر را به اوکراین سبب تشدید تنش‌ها می‌دانند و خواستار پایان دادن به این گونه ماجراجویی‌ها هستند اما برخی رهبران غرب بدون توجه به این هشدارها حتی خواستار حمله اوکراین به خاک روسیه شده‌اند. ناتو اعلام کرده با اینکه هزینه‌های زیادی را باید در اوکراین متحمل شویم اما اجازه نمی‌دهیم مسکو در این جنگ پیروز شود و با همه توان از کی‌یف حمایت خواهیم کرد. به همین منظور در کشورهای عضو «گروه ۷» روز سه‌شنبه گفتند که به هماهنگ کردن تلاش‌های خود برای رفع نیازهای اوکراین در حوزه تجهیزات نظامی و دفاعی ادامه می‌دهند. این دولت‌ها طی بیانیه‌ای مشترک اعلام کردند: «تمرکز ما بر تأمین سامانه‌های پدافند هوایی برای اوکراین خواهد بود». در این بیانیه آمده است: «ما به تحریم‌های بی‌سابقه‌ای که علیه روسیه به دلیل جنگ با اوکراین اعمال کردیم، متعهد هستیم». غربی‌ها تاکنون دهها میلیارد دلار به اوکراین کمک کرده‌اند و گفته‌اند تا هر زمان جنگ ادامه داشته باشد به کمک‌های‌شان ادامه می‌دهند، در حالی که این درگیری‌ها زرادخانه‌های غرب را خالی کرده است.

سنگاه

سید رحیم نعمتی

خیز کم‌رمق دولت بایدن به سمت آفریقا

دومین نشست رهبران امریکا-آفریقا از ۲۰۱۴ به این سو روز سه‌شنبه ۱۳ دسامبر به مدت سه روز در واشنگتن دی‌سی برگزار می‌شود. علاوه بر این، تارنمای اکسیوس خبر از برنامه سفر جو بایدن، رئیس‌جمهور امریکا، به قاره آفریقا داده که گویا قرار است در سال آینده میلادی انجام شود. به نظر می‌رسد که این نشست و سفر به آفریقا برنامه‌های بایدن در مورد آفریقا باشد، به خصوص اینکه او به جهت عدم توجه به این حوزه طی بیش از دو سال و نیم زمامداری‌اش مورد انتقاد حتی دموکرات‌ها بود و حالا قصد دارد در آستانه سال نو میلادی جبران مافات کرده باشد. شکی نیست که برنامه‌های بایدن در قالب رقابت امریکا با چین قابل ارزیابی است اما سؤال اساسی این است که آیا این برنامه‌ها برای رقابت با چین کافی هستند؟

رقابت امریکا با چین در حوزه آفریقا چیز تازه‌ای نیست و حتی گفته می‌شد که کودتای نظامیان گینه در سپتامبر سال گذشته هم مربوط به این رقابت می‌شد. در واقع، این کشور آفریقایی اصلی‌ترین صادرکننده بوکسیت در جهان است که در صنعت آلومینیوم‌سازی کاربرد دارد و نکته قابل توجه در اینجا است که بخش عمده‌ای از صادرات بوکسیت این کشور آفریقایی روانه کارخانه‌های چینی می‌شود و انجام کودتا توسط سرهنگ دوم ممادی دومبویا در این کشور تهدید جدی برای صادرات این ماده معدنی به چین به شمار می‌رفت زیرا او نه تنها لژیونر سابق فرانسه بود بلکه آموزش دیده رژیم اسرائیل بود که روابط بسیار نزدیک با امریکا داشت. دست داشتن سازمان سیا در این کودتا همان موقع مطرح شد که نشان می‌داد رقابت امریکا با چین در حوزه آفریقا وارد مرحله‌ای خشن شده و واشنگتن مثل دوران جنگ سرد، کودتا را نیز راه‌حلی برای جبران عقب‌افتادگی خود از چین در این حوزه می‌داند. حالا به نظر می‌رسد که واشنگتن راه‌حل تطمیع رهبران کشورهای آفریقایی را در پیش گرفته و می‌خواهد با سرمایه‌گذاری ۵۵ میلیارد دلاری به رقابت با چین بپردازد. به نظر می‌رسد که دولت بایدن برای دومین نشست رهبران امریکا-آفریقا برنامه مفصلی را ترتیب داده است. جیک سالیوان، مشاور امنیت ملی دولت بایدن، خبر از تعیین نماینده ویژه‌ای از سوی بایدن برای اجرای ایده‌های مطرح در این نشست داد و اینکه بیش از ۳۰۰ شرکت امریکایی و آفریقای با رهبران هیئت‌های مختلف حاضر در این نشست و در مورد سرمایه‌گذاری در بخش‌های مهم و حیاتی مذاکره خواهند کرد. جالب اینجا است که دولت بایدن برای اینکه مشکلی در مذاکرات پیش نیاید، مسئله جنگ اوکراین را نادیده گرفته و سالیوان گفت: «امریکا در نشست آفریقا شرطی برای حمایت از جنگ اوکراین اعمال نخواهد کرد.» با این حال، باید گفت که سرمایه‌گذاری ۵۵ میلیاردی و این برنامه‌های دولت بایدن کم‌رمق‌تر از آن است که بتواند در حوزه آفریقا با چین رقابت کند. در واقع، فعالیت‌ها و سرمایه‌گذاری‌های چین در کشورهای آفریقایی طی سال‌های اخیر چنان گسترش یافته که عملاً امریکا را از همان نشست نخست رهبران امریکا-آفریقا پشت سر گذاشته است و بعید است که سرمایه‌گذاری ۵۵ میلیارد دلاری دولت بایدن هم بتواند تأثیری در این روند داشته باشد. این موضوع با توجه به میزان تجارت دو کشور با کشورهای آفریقایی در سال گذشته معلوم می‌شود زیرا تجارت چین با این کشورها در ۲۰۲۱ به میزان ۲۵۴ میلیارد دلار بود، در حالی که تجارت امریکا فقط در حد ۶۴/۳ میلیارد دلار رسید. میزان مشارکت چین در طرح‌های آفریقایی به آن میزان افزایش یافته که عملاً این کشور توانسته جا پای خود را در این قاره محکم کند و به نظر می‌رسد که برنامه‌های اعلام شده از سوی سالیوان و حتی سفر بایدن به آفریقا هم نتواند مانعی برای پروژه‌های شرکت‌های چینی در آفریقا به وجود بیاورد و در واقع امر، واشنگتن از مدت‌ها قبل قاعده رقابت با چین را در این قاره باخته و حالا سعی می‌کند اندکی از باخت خود را جبران کرده باشد.

اخبار کوتاه

گفت‌وگوی تلفنی امیرعبداللهیان و همتای هندی

وزرای امور خارجه ایران و هند در گفت‌وگویی تلفنی بر ضرورت گسترش همکاری‌های دوجانبه در عرصه‌های مختلف تأکید کردند.

به گزارش فارس، حسین امیرعبداللهیان و سوبرامانیام جایشانکار در گفت‌وگویی تلفنی در خصوص برخی مسائل منطقه‌ای و بین‌المللی تبادل‌نظر کردند. وزیر امور خارجه ایران بر لزوم پیگیری توافقات دوجانبه به منظور توسعه بیش از پیش روابط ایران و هند تأکید کرد. وزیر امور خارجه هند نیز با اشاره به سطح خوب روابط و همکاری‌های بین دو کشور، دیدگاه‌های خود را در خصوص همکاری‌های دوجانبه و بین‌المللی دو کشور بیان کرد. جایشانکار با تأکید بر اهمیت رایزنی‌های مستمر دو کشور از آمادگی هند برای گسترش همکاری‌های فی‌مابین خبر داد و بر لزوم تسریع در بهره‌برداری از پروژه بندر چابهار تأکید کرد.

آمادگی ترکیه برای همکاری با سوریه در مبارزه با تروریسم

وزیر امور خارجه ترکیه گفت که این کشور آماده است در زمینه مبارزه با تروریسم، پیشبرد روند سیاسی سوریه و بازگشت آوارگان با طرف سوری همکاری کند.

شبکه خبری روسیاالیوم به نقل از مولود چاووش اوغلو گزارش داد: هدف از این مذاکرات، بازگشت آوارگان سوری است که در ترکیه حضور دارند. وی این اظهارات را در جریان سخنرانی در پارلمان ترکیه مطرح کرد. وزیر خارجه ترکیه همچنین مدعی شد: «آماده همکاری با طرف سوری در زمینه مبارزه با تروریسم، پیشبرد روند سیاسی سوریه و بازگشت آوارگان هستیم.» وی با بیان اینکه این مسائل در صورت جدی بودن دولت سوریه اجرایی خواهد شد، خبر داد که از طریق سرویس‌های اطلاعاتی، با نظام سوریه در ارتباط هستند.

سئول: کره‌شمالی آماده آزمایش هسته‌ای است

نخست‌وزیر کره‌جنوبی گفت، کره‌شمالی آماده انجام آزمایش یک بمب هسته‌ای است اما سئول و متحدانش همیشه آماده چنین «تحریکی» از سوی پیونگ‌یانگ بوده‌اند.

هان دوک‌سو، در مصاحبه‌ای با اسکای‌نیوز عنوان داشت: «به نظر ما کره‌شمالی آماده است اما دقیقاً نمی‌دانیم که چه موقع این آزمایش هسته‌ای انجام خواهد شد.» هان تأکید کرد، کره‌جنوبی و متحدانش نسبت به احتمال آزمایش هسته‌ای کره‌شمالی «گوش به زنگ» بوده و هستند. وی در این مصاحبه خاطرنشان کرد: «ما همیشه نسبت به این اقدام «بسیار ناخوشایند» آمادگی داریم. ما در حال حاضر نمی‌توانیم بگوییم که چه پاسخی برای آنها در نظر خواهیم گرفت.»

هشدار چین به امریکا درباره دخالت در امور تبت

سخنگوی وزارت خارجه چین ضمن محکوم کردن تحریم‌های اخیر امریکا به بهانه حفاظت از حقوق بشر در تبت، وعده تلافی داد.

وانگ ون‌بین اعلام کرد که پکن جواب تحریم‌های ادعایی حقوق بشری اخیر واشنگتن را می‌دهد. به گزارش راشاتودی، این مقام ارشد چین، تحریم‌های وزارت خزانه‌داری امریکا را که روز جمعه هفته گذشته به بهانه حفاظت از حقوق بشر و سرکوب آزادی‌ها در منطقه تبت اعلام شد، محکوم کرد. سخنگوی وزارت خارجه چین، این اقدام امریکا را «غیرقانونی» و بهانه‌جویی برای دخالت در امور داخلی چین توصیف کرد. وانگ ون‌بین در پاسخ به سؤال خبرنگاری درباره تحریم‌های جدید امریکا اعلام کرد که این گونه اقدامات به طرزی فاحش، دخالت در امور داخلی چین است و به شدت روابط دو کشور را تضعیف می‌کند.